

Cvrsvs Philosophicvs

Arriaga, Rodrigo de

Antverpiæ, 1632

Sect. V. Vtrùm materia prima sit pura potentia: vbi de eius existentiâ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95614](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95614)

bilem, necessariò dicendum est, iam factâ hac suppositione, formam hanc non esse ampliùs naturaliter per se à materiâ receptibilem. quo posito, necessum est, vt nec in materiâ sit potentia naturalis eam recipiendi, quia hæc sunt correlatiua, receptibile & potens recipere, ergo nec appetitus manebit, quia appetitus est potentia non vtumque, sed naturalis. Vnde patet, licet ipsa carentia formæ non sit id quod appetit materia, posse tamen esse partem extrinsecam in obliquo, per quam materiæ capacitas constituatur in ratione potentis naturaliter recipere formam (quia eam solam potest, quæ antea non fuit) & consequenter pendet ab eâ carentiâ formæ, vt capacitas materiæ denominetur appetitus ad eam formam. Et in nobis idem patet: licet enim ego non desiderem absentiam boni quod appetito, tamen vt illud desiderem, est necessaria absentia. Quod si præsentem obiecto maneret idem actus voluntatis circa illud qui fuerat in absentia, denominaretur idem actus gaudium in præsentia obiecti, desiderium verò in absentia illius; quæ denominationes partialiter prouenirent extrinsecè ab existentia vel absentia obiecti, in quo nulla est difficultas: imò vt dixi, semel admissâ impossibilitate naturali formæ corruptæ necessariò videtur dicendum. Vtrum autem ex naturâ rei ea fiat tunc impossibilis, necne, non est ita mihi certum. & in hoc faciliùs consentirem his recentioribus. Verum probabiliorum reputo communem sententiam supra probatam.

SECTIO V.

Vtrum Materia prima sit pura potentia: vbi de eius existentia.

COMMVNITER à Thomistis materia prima dicitur *pura potentia*, quod quâ ratione verum sit, oportet in hac Sectione explicare.

SUBSECTIO PRIMÂ.

Materia prima habet verum esse actuale.

PRIMò indubitatum videtur, materiam primam, quæ actu est cum formâ substantiali, & cum illâ componit totum, habere entitatem veram & realem, distinctam à formâ. Ita P. Suarez Disputatione 13. Metaphysicâ, sect. 3. nu. 2. vbi pro eâ refert Aristotelem, Platonem, Simplicium, D. Thomam, & alios. Et probatur facillè, quia materia non est purum nihil, alioquin nullum munus verum & reale exerceret; & dum ex ipsâ educerentur formæ, educerentur ex nihilo, quod est ridiculum: ergo habet aliquam entitatem realem. Confirmatur. Dum homo conuertitur in cadaver, manet aliquid reale quod antea fuerat, hoc autem esse materiam primam, supra probatum est. Vnde Augustinus lib. 12. Confessionum, cap. 7. & 8. materiam primam non *nihil* sed *propè nihil* dixit. Imò dum supra contra Gomeium ostendimus dari materiam primam, ostendimus etiam illam habere entitatem realem, alioquin non daretur: eam verò distingui à formâ substantiali, probabitur Disputatione 111. Sectione 1. & ex parte ostensum etiam est argu-

mentis factis contra eundem, quibus probauimus manere materiam pereunte formâ, quod fieri non posset, nisi distinguerentur.

Sed obiciet: Materia non habet existentiam distinctam à formâ, ergo neque entitatem. De Antecedenti Subsectione 2. sed eo admissio, negatur consequentia: quia licet materia non habeat diuersam existentiam à formâ, habet tamen diuersam essentiam & diuersam entitatem, in quâ recipiatur existentia; sicut in eorundem Thomistarum sententiâ, licet humanitas Christi Domini existat per existentiam Verbi diuini, habet tamen diuersam entitatem (Fides enim docet ibi dari duas naturas reales, ex quibus componitur Christus.) Ergo licet existentia materiæ & formæ sit eadem, negari tamen nequit, entitates vtriusque esse diuersas, & consequenter materiam primam habere propriam entitatem. Quod confirmo rursus in eorundem sententiâ: quia, corrupto homine, non manet in materiâ eadem existentia quam antea habebat (hæc enim erat propria animi rationalis) & tamen manet eadem materia, ergo existentia materiæ, casu quo proueniat à formâ, non est ipsa entitas materiæ, ergo non benè inferitur, *non habet propriam existentiam, ergo neque habet propriam essentiam.*

Hinc infero pro solutione questionis, materiam primam non esse puram potentiam in omni rigore, & in omni genere; quia pura potentia in omni genere est illa, quæ nullum habet omnino actum; sicut è contrario purus actus est qui caret omni potentialitate: sed materia prima non caret saltem actu Logico, id est, propriâ entitate, quæ ab esse possibili extrahitur ad esse actuale; ergo non est pura potentia. Maior est certissima. Minor probata est supra, quam vltiùs probo. Quia materia prima, quando componit totum, non est ens merè possibile, alioquin non posset componere actum; ergo est ens actuale, ergo habet aliquem actum, ergo non est pura potentia in omni genere.

Sed quæres, vtrum illum actum quem habet materia, habeat ex se, an ex alio, & consequenter vtrum possit dici ex se pura potentia quatenus ex se nullum habet actum. Pro solutione aduerte, *ex se* posse intelligi vel in genere causæ efficientis, ita vt materia à se ipsâ & non ab aliâ causâ habeat esse; & in hoc sensu nulli dubium, materiam primam non habere ex se suum actum, sicut nulla alia creatura eum habet, quia omnes producantur à Deo, & quantum ad hoc idem est de materiâ ac de formâ. Vel potest *ex se* intelligi in sensu formali; & hic rursus potest esse triplex. Primus, an materia prima nò distinguatur à propriâ existentia, quæ difficultas omnibus entibus creatis communis est, de quâ in Metaphysicâ. Secundus, an ipsum esse materiæ, seu ipsa essentia sit distincta ab essentia formæ; in quo sensu probatum à nobis est in hac Subsectione, materiam habere à se propriam entitatem formaliter, Tertius tandem, vtrum illud esse existentia sit proprium formæ, an verò materia propriam habeat existentiam, de quo Subsectione 2.

Obiciunt Conimbricenses vt probent, materiam esse puram potentiam, lib. 1. cap. 9. quæst. 3. artic. 1. Materia non est aliquid compositum ex actu & potentia, aliàs esset compositum naturale, & non primum subiectum. Deinde nec potest esse

esse actus purus, quia hic est vel informans, vel subsistens. Materia autem non est informans, quia iam daretur aliud subiectum prius illi, illud scilicet quod ab eâ informaretur. Sed neque est subsistens, quia ut sic esset perfectior quàm ipsa forma, & esset ens completum, quod proprium est rei subsistentis; ergo materia prima nullum habet actum, ergo est pura potentia. Quod si obiectiones Conimbricenses, materiam primam in eorum sententiâ habere propriam existentiam, & consequenter iam habere actum entitativum, respondent, negando sequelam, quia actus existentie non est propriè actus.

65 P. Suarez suprà Sect. 5. n. 2. refellit hanc Conimbricensium opinionem. Primò, quia omnibus modis, quibus res dicitur esse in potentiâ, potest è contrario dici esse in actu: sed res dicuntur esse in potentiâ obiectivâ seu Logicâ, dum sunt in esse possibili præcisè; ergo dum extrahuntur ab hoc statu ad esse existentie, non manebunt pura potentia obiectiva, sed potius habebunt actum Logicum & obiectivum, ergo nequit negari materiæ primæ aliquis actus, quod verum est, etiam si existentia à materiâ distinguatur, nam etiam tunc non solum existentia, sed ipsa essentia materiæ producta est, & extracta à statu purè possibili, seu à ratione potentiæ Logicæ.

Aduerte, quæstionem hanc cum Conimbricensibus solum esse de nomine, in quâ placet cum communi illam vocare puram potentiam, non tamen propter argumentum Conimbricensium. Ergo ut hunc còmunem modum loquendi defendamus, observa cum P. Suarezio suprà nu-

66 mero 7. nomen *actus* dupliciter sumi posse: vel respectu ad subiectum quod actuet seu informet, ut sic autem solæ formæ erunt actus, quia illæ solæ informant & actuant subiectum: vel pro actu, qui in se habet aliquam entitatè actualem; quo sensu omnes res existentes, siue formæ sint siue non, possunt dici actus. Hoc posito,

Respondeo, materiam primam absolute esse puram potentiam in genere actus respectivi, siue informantis. Ratio est clara, quia materia prima est primum omnium subiectum, ut huc usque ostendimus; ergo nō supponit aliud quod actuet, ergo nullo modo est actus informativus, ergo pura potentia in hoc genere. quo sensu accipienti sunt Conimbricenses, ac Thomistæ, & alij Philosophi, dum materiam primam puram dicunt potentiam. Quo sensu etiam Angelus posset propter eandem rationem dici pura potentia, licet communiter non dicatur, eò quod non sit potentia ad formam substantialem. Deinde addo, materiam primam in genere obiectivo non esse puram potentiam, habet enim entitatem

67 actualem, ut ostendi totâ hac Subsectione. Ita Scotus in 2. dist. 12. quæst. 1. Gandavensis quodlib. 1. quæst. 10. P. Suarez suprà, & recentiores communiter, & probatur ratione Commentatoris 3. de Cælo, comment. 29. vbi docet omnem potentialitatem passivam in aliquâ actualitate fundari: quia quod recipit, debet esse ens actuale, alioquin non posset recipere; ergo materia prima, quæ est potentia passiva, debet habere aliquam actualitatem; ergo non est pura potentia in genere obiectivo. Hinc colliges, licet possit dari purus actus nullam includens potentialitatem, scilicet Deus, non tamen è contrario posse dari

puram potentiam, quia minimum debet includere actualitatem essendi extra causas, sicut in simili, licet possit dari summum bonum, scilicet Deus, carens omni malitiâ, non tamen potest dari summum malum, quia debet habere aliquam entitatem, & consequenter aliquam bonitatem.

P. Suarez vbi suprà distinguit esse in purâ potentia, & esse puram potentiam. Primum ait non posse de materiâ affirmari, quia esse in purâ potentia, dicit non esse productam, at verò esse puram potentiam posse convenire materiæ, quia tantum significat eam non esse actum informantem aliud subiectum. Quæstio est de modo loquendi: rem intellige, vocibus utere ut libuerit, nec displicet hic modus loquendi Suarezij.

SYBSECTIO SECUNDA.

Sententia affirmans, Materiam existere per existentiam formæ.

PONIMVS pro præsentî quæstione, existentiam distingui ab essentiâ, alioquin sicut essentia materiæ est distincta ab essentiâ formæ, ex Sectione præcedenti, & ex ipsis adversariis, ita etiam esset & existentia, cessaretque omnis quæstio. Per existentiam intelligo id quo aliqua res ponitur extra causas formaliter, sicut per albedinem id quo subiectum redditur album. Querimus ergo, an in composito v. g. in homine dentur duæ existentie, altera propria materiæ, altera animi rationalis; an verò materia non habeat propriam existentiam, sed reddatur existens ab existentia formæ, ideoque in composito tantum sit vnica existentia.

Caiet. Ferrariensis, Soncinas, Iauel. Duran. & 69 alij Thomistæ apud Suarez suprà Sectione 4. n. 6. mordiculis negant materiæ primæ propriam existentiam.

Probant Primò ex D. Thomâ 1. Parte, quæstione 44. art. 2. ad 3. & quæst. 7. art. 2. ad 3. vbi docet, materiam primam non existere in rerum naturâ per se ipsam, cum non sit ens actu, sed per formam; ergo sentit materiam existere per existentiam formæ. Longè abest D. Thomas ab hac sententiâ: in prædictis enim locis solum docet, materiam primam non posse solam in rerum naturâ existere, quia non est ens in actu, id est completum; aliis autem in locis expressè docet, materiam non accipere à formâ, esse actu simpliciter, id est actum existentie, sed esse actu tale, id est esse hominis vel leonis, sicut albedo non dat esse existentie subiecto, sed esse tale, id est, esse album. Videatur in Opusculo de Ente & essentia cap. 2. Quod si quis acriter contendat, fan- 70 ctum Doctorem in eâ fuisse sententiâ, non id eò cogimur eam defendere, propter infrâ dicenda.

Secundò probant suam sententiam, quia materia prima est pura potetia, ergo non habet propriam existentiam. De hoc argumento latè Subsectione 1. Et hic aduerte, qualem circulum faciant Thomistæ: probant enim, materiam primam non habere propriam existentiam, quia est pura potentia; & probant rursus, esse puram potentiam, quia caret propriâ existentia.

Ter-

Tertio, quia si materia prima haberet propriam existentiam, non posset cum formâ componere vnum ens per se, quia ex duobus entibus in actu non fit vnum ens per se. Non vrgetur nam si per se ex duobus entibus in actu intelligatur, ex duobus entibus existentibus non posse componi ens per se, falsissimum est illud principium; omnino enim Chimericum est, componi aliquid totum ex duabus partibus veris & realibus, & tamen non existentibus in actu, quia res purè possibilis non potest componere. Si verò se ex duobus entibus in actu idem sit ac ex duobus entibus completis, fateor ex illis non posse componi vnum per se. Verum quid inde contra nos? licet enim materia prima propriam habere existentiam, non ideo est ens completum, sicut neque ipsa forma est completa, licet habeat propriam existentiam.

Quarto arguunt: Esse, est propter operari; sed materia nullam habet operationem, ergo neque existentiam. Falsa est Maior, quia in ipsorum sententia relationes habent esse, & non sunt operatiue: falsa item est Minor, quia ostendâ infra, à materiâ oriri proprias passiones. Quod si utraq; præmissa concederetur, deberet inferri, non solum materiâ carere propriâ existentia, verum & essentia, quia hæc propriè est propter operari. Deinde probatur hoc argumento, neque acceptam à formâ posse esse existentiam in materiâ, quandoquidem etiam quando est cum formâ, nullam habet operationem. ad quid ergo illi communicatur existentia?

Quinto: Si materia prima habet esse actuale distinctum à formâ, ergo est in aliquâ specie, quod est absurdum. Hoc argumento probatur, materiâ carere etiam essentia, quia ratione essentia debet poni in aliquâ specie; imò res constituntur in specie per suas essentias, & non per existentiam. Concedo ergo, materiâ primâ esse in aliquâ specie incompletâ; nego tamen, id esse absurdum. Vtrum autem inde inferatur, posse existere sine formâ, dicam Sectione sequenti. Interim aduerto, non esse bonam consequentiam, hoc habet distinctâ existentiam ab illo, ergo potest esse sine illo: creaturæ enim habent propriam existentiam, distinctâ ab existentia Dei, & effectus distinctâ existentiam à causâ, & forma distinctam existentiam à materiâ; & tamen neque creatura sine Deo, neque effectus sine causâ, etiam diuinitus, neque forma sine materiâ saltem naturaliter possunt existere. Malè ergo negant materiâ propriam existentia, eò quod sola nequeat nec diuinitus existere, quod Antecedens adhuc est falsum.

SUBSECTIO TERTIA.

Contraria sententia defenditur.

CONCEDENDA ergo est propria existentia materiæ primæ cum Scotò, Henrico, Gregorio & Gabriele apud Suarez suprà numero 13. quibus ipse subscribit, ubi & multos alios pro eadem refert. In eadem sunt, Toleros in præsentii quæst. 13. Pcreyra lib. 5. Philosophiæ, c. 3. Fonseca 1. Metaphys. c. 7. quæst. 1. Sect. 5. Molina & Valquez apud Hurtadum in præsentii disput. 2. quos ipse sequitur, Valentia 3. Parte, quæst. 1. ar. 2. punct. 2. Conimbricenses hic c. 9. q. 6. art. 2. citque ita communis inter omnes nostræ Societatis Magistros, ut nullus ab eâ discedat.

74 Primò pro eâ nonnulli sic arguunt: Quia non posset ex materiâ & formâ fieri vnum com-

positum, si qualibet propriam non haberet existentiam. Probat Antecedens, quia materia & forma ut sunt entia, in actu non distinguuntur, si existant per eandem existentiam, sicut Pater & Filius non distinguuntur in ratione Dei, quia habent eandem Deitatem: similiter duo subiecta cum eadem albedine non distinguuntur in ratione albi, sed qualibet res componitur ut est in actu, quia ex rebus in potentia non potest fieri compositio; ergo quæ non sunt plura, ut in actu, non possunt componere; ergo si materia & forma habeant eandem existentiam, non possint esse partes componentes, quod est absurdum.

Non vrget argumentum: aliud enim est, non esse in actu nisi vnicam rem, aliud, rationem existendi in actu non esse nisi vnicam. Primum falsum est, etiam si existentia compositi sit vnicæ, ut ostendi Subsectione 1. Secundum verum, 75 inde tamen non inferitur, materiâ & formam non posse componere; nam ratio formalis componendi ut quod, sunt propriæ entitates materiæ & formæ, seu propriæ essentia, licet pendeant ab existentia ut à conditione; ergo cum essentia sint plures, etiam si existentia sit vnicæ, absolute possunt componere, non quidem in ratione formali existendi, sed in ratione materiæ & formæ; sicut duo alba, etsi in formali ratione albi non sint plura, casu quo habeant vnicam albedinem, possunt tamen secundum proprias entitates facere compositum. Imò sicut vno simplex non obstat rigorosæ compositioni, quia non tollit distinctionem partium; ita similiter, licet existentia sit vnicæ, quia tamen res existentes sunt plures, non obstat compositioni: neque enim magis est ratio formalis componendi existentia, quam vno.

Secundò arguunt alij: Quia materia est subiectum formæ, ergo est prior quàm forma, ergo habet existentiam saltem prius naturâ ante formam, ergo non potest existere per existentiam formæ, sed per propriam. Hoc argumentum valde extolitur à nonnullis, verum arbitror, admissâ semel distinctione modali inter essentiam & existentia (ut eam admittimus pro præsentii quæstione) nullâ habere vim: quia si semel admittitur, posse materiâ vel formam esse subiectum propriæ existentia, & consequenter prius naturâ ad existentiam intelligi, cur non poterit intelligi materia prius naturâ ad formam & ad illius existentiam, quantumvis per illam existat. Argumentum conuincit quidem (ut dicam in Metaphysicâ) nullam existentiam distinguui à propriâ essentia, verum specialiter contra existentiam materiæ à formâ nullam habet difficultatem, ut ex dictis patet. Hinc etiam intelliges, non sequi, materiâ primam corrumpi, quantumvis pereat forma à quâ existentiam accipiebat; potest enim succedere alia loco corruptæ, quæ det materiæ existentiam. Et sicut numquam est materia sine formâ, ita nec sine existentia: in priori autem quo præcedit formam & eius existentiam, debet intelligi materia, sicut præintelligitur quacumque alia essentia ad propriam existentiam, cuius est subiectum.

Nonnulli recentiores, qui hoc argumentum à me reiecto vti fuerant, rursus postea hanc solutionem impugnarunt, quia existentia non recipitur ut in subiecto in essentia, cuius est, nam essentia pender à priori ab eâ existentia; ergo non potest ad eam præsupponi prius naturâ ut sit illius

lius subiectum. Vnde inferunt, adhuc admittenda distinctione existentiae, ab essentia argumentum habere vim. Sed adhuc ego persisto in mea opinione, scilicet, si semel admittatur distinctio existentiae ab essentia (vt pronunciamur) necessarium dicendum eam recipi vt in subiecto in
 78 essentia, (siue hoc repugnet siue non, iam enim id permittitur Thomistis:) cum enim ea existentia sit accidens v.g. existentia animae rationalis debet ipsi animae inherere, nec potest aliud intelligi. Quod si dicas, eam adherere essentiae, ad modum quo de creatione infra dicemus, recurret Thomistae ad mutuum causalitatem etiam a priori, quae iam est difficultas communis aliis materiis. Imò in omnium sententia (admissa semel ea distinctione existentiae ab essentia) debet concedi, existentiam formae quae ab agente creato producitur, educi ex subiecto, aliàs crearetur, ergo debet causari materialiter a formâ. Sicut ergo potest forma causare suam existentiam, ita poterit materia formam, licet non precedat cum existentia. Nec potest dici cum aliquibus, existentiam formae educi ex solâ materia, & non è formâ, quia si hoc dicatur, primò & per se materia in formabitur ab eâ existentia. Imò hi Auctores in hoc sibi manifestè contradicunt: respondentes enim Thomistis aientibus, materiam per existentiam formae reddi debere existentem; negant illis hoc, eò quod existentia formae si distinguatur, immediatè in solâ formâ recipitur. Iam autem hîc contrarium docent, & eam in solâ materia collocant, vt possint argumentum semel à se factum tamquam solidum defendere.

Tertiò iidem recentiores arguunt: Materia producitur per creationem, ergo habet existentiam propriam per creationem, ergo non existentiam formae, quia hæc generatur, non creatur. Neque hoc vrget: quia etsi materia haberet propriam existentiam, adhuc ea existentia non crearetur, quia subieciaretur in materia, & educeretur ex illâ. Neque idè sequitur, materiâ non creandam. Licet enim eius existentia educeretur ex materia, ipsa tamen essentia materiae ex nullo subiecto educeretur, quo differret à formis generatis, hæc enim simul cum propriâ existentia educuntur ex subiecto, ideoque non creantur sed generantur. Neque hoc argumentum habet maiorem difficultatem, quam in Angelo, casu quo eius existentia distinguatur, & recipiatur in natura ipsius, quod in ordine ad præsentem quaestionem concedimus Thomistis.

Quartò, idem efficacius: Quia actio, quâ producitur materia, est distincta ab eâ quâ producitur forma, vt patet casu quo Deus prius tempore produxisset formam solam, & deinde produceret materiam; ergo illa actio aliquid produceret: sed non existentiam formae, quia iam hæc supponitur producta per priorem actionem quâ forma producta est; non ipsam materiae essentiam, quia essentia non producitur nisi per productionem existentiae; ergo debet producere existentiam materiae, quia nihil aliud est, quod producatur. Respondebis fortè, per eam actionem produci vnionem existentiae formae cum
 81 materiâ. Sed contrâ, quia de ipsâ vnione est eadem difficultas: rogo enim, Quid producitur per actionem productiuam vnionis? Non existentia, quia hæc est vnica, & propria formae, &

iam supponitur producta: non vnionis essentia, quia hæc non producitur nisi ad productionem existentiae, vt dixi; ergo debet assignari propria existentia materiae quâ producatur per actionem terminatam ad materiam.

Sed neque hoc argumento premuntur Thomistae: possent enim respondere, materiam primam produci per eandem actionem, quâ producitur forma & formae existentia, quæ actio idè producitur materiam & formam, quia producitur vtriusque existentiam, sicut actio quâ producitur forma (suppositâ eius distinctione ab existentia) idè eam producitur, quia producitur existentiam ipsius; ergo si eadem actio producitur materiam & formam, sufficit si producat vniam existentiam pro vtraque. Ad calum verò argumenti, in quo prius sola forma produceretur per vniam actionem, & deinde materia sub formâ, possent respondere, non manifestam eandem actionem priorem, sed aliam nouam successuram, quæ esset indiuisibiliter productiua materiae & formae, quatenus producitur vtriusque existentiam. Actionem autem terminatam ad solam materiae productionem, negabunt facillè Thomistae, qui censent, nec de potentia absolutâ, materiam esse posse sine formâ, licet è contrario formam putent esse posse sine materiâ; ideoque possent admittere actionem terminatam ad solam formam, non verò quæ ad solam materiam terminaretur.

Vrgebis tamen adhuc argumentum: Quia videtur inintelligibile, duas actiones eandem producere existentiam, & tamen diuersas res producere; quia res non producantur nisi productâ existentia. ergo si illae duae actiones eandem producant existentiam, producant item & essentias easdem; ergo non potest argumento responderi, per duas has actiones, terminatas ad existentiam formae, quarum vna tantum sit productiua formae, alia verò & formae & materiae. Sed respondebant Thomistae Primò, negando id esse inintelligibile, quando dantur diuersae actiones in specie, quia ex illarum diuersitate potest provenire, vt per vniam non producatur materia, sic verò per aliam. Secundò aliter possent respondere, existentias ipsas esse diuersas, & formam, quando sola existit, habere diuersam existentiam ab eâ, quam habet dum existit cum materiâ: vnde facillè explicatur cur producatur materia, quia scilicet producitur ea existentia, quæ essentialiter eam respicit, etiam si immediatè cadat supra formam, ideoque vocetur propria forma. Fatcor, hæc solutio aliquo modo deflectit à modo explicandi Thomistarum, verum facillè sic possent euadere vim argumenti. His ergo argumentis reiectis,

Probatur nostra sententia Primò, quia conformius est naturis rerum, vt materia, quæ est primum subiectum è quo educuntur omnes formae (excepe rationalem) propriam habeat existentiam, quàm vt eam habeant formae, quæ dependent & subieciuntur in ipsâ materiâ: vnde, si tantum ponenda esset in composito vna existentia, potius dicerem eam esse propriam materiae, & ab illâ communicari formam, quàm è contrario.

Secundò probatur, quia ridiculum est, toties materiam primam produci de nouo, & mutare
 exi-

existentiam, quoties nouam formam substantialem acquirit, quod necessariò dicendum est à Thomistis, quia existentia materiae, cum sit propria formâ, toties debet mutari, quoties ipsa forma.

Tertiò, quia sequeretur, materiam primam produci ab agentibus creatis, quod est contra ipsos Thomistas, omnesque Philosophos, asserentes, materiam primam à solo Deo creatam, & conseruatam. Sequelam probò, quia non alio modo producit materia prima, nisi per productionem eius existentia; sed hæc existentia producit à causis creatis producentibus formam substantialem, & eius existentiam, quæ est etiam existentia materiae, ergo materia producit à causis creatis. Circa hoc tertium argumentum, quo vltus sum olim pro hac sententia, iam mihi occurrit difficultas aliqua. Dixi enim suprâ, non benè argui contra Thomistas, *existentia materia pendet à subiecto, ergo etiam ipsa materia pendet à subiecto*. Dixi inquam, hanc consequentiam esse malam; ex quo sic argumentor. Ergo etiam hic non valebit, *existentia materia producit à creaturâ, ergo etiam producit ipsa materia*. Sicut enim potest existentia pendere à subiecto, etiam ab illo non pendeat essentia materiae, ita poterit eadem existentia produci à creaturâ, licet ab eâ non pendeat entitas materiae. malè ergo intuli, materiam producendam à creaturâ, eò quod illius existentia à creaturâ pendeat vel producat. Respondeo tamen, adhuc argumentum esse bonum: quia ipsimet Thomistæ fatentur, non aliter rem produci, nisi producendo eius existentiam: ergo qui producit existentiam materiae, producit etiam materiam; ergo cum creatura producat existentiam materiae, quæ est ipsa existentia formæ, producit etiam materiam primam. At in ordine ad dependentiam à subiecto, non est bona ea consequentia, vt suprâ dixi, quia potest, etiam si dum producit existentia, producat essentia, vna tamen pendere à subiecto, altera non, vt & ipsi Thomistæ fatentur Angeli existentiam pendere à subiecto, ipsam verò Angeli substantiam à nullo subiecto pendere, etiam si simul cum existentia ipsius producat.

Quartò, quia forma saltem materialis dependet à priori à materiâ (vt & aduersarij fatentur,) ergo materia non accipit existentiam à formâ. Patet, quia si eam acciperet, penderet à priori à formâ, ergo mutuo inuicem à priori dependent, quod esse impossibile ostendam Disputatione VII. à num. 47.

Quintò, quia materia prima producit suas passiones (de quo infrâ) antequam vniatur formæ, ergo habet existentiam propriam. Patet, quia nihil potest operari efficienter, quin intelligatur existens, vt & aduersarij fatentur; ergo materia prima antecedenter ad formam habet existentiam, cum antecedenter ad formam operetur efficienter.

Denique hæc sententia funditus euertetur, dum in Metaphysicâ ostenderimus, nullam existentiam distinguì à propriâ existentia.

87 Aduerte, à nonnullis in præsentem ex professò probari humanitatem Christi Domini habere propriam existentiam. Sed res omnino extraneum institutum; & quid in hac quæstione dicen-

dum sit, constabit ex principiis generalibus in Metaphysicâ de omni essentia tradendis. Parum interim expectes, ne cogar omnia præuertere.

SECTIO VI.

De dependentia materiae à formâ.

DUPLEX est dependentia, alia à priori, vt à causâ vel conditione tenente se ex parte causæ; altera à posteriori, vt ab eo sine quo non deberetur conseruatio. Ab essentia dependent à priori passiones propriæ, è contrario autem essentia à posteriori à passionibus. Vtraque hæc dependentia est duplex, alia *essentialis*, id est, quæ nullo modo potest suppleri, nec per miraculum, qualis est dependentia à priori actionis à suâ causâ, & à posteriori à suo termino: alia est *naturalis*, quæ sine miraculo suppleri nequit, potest tamen per illud, vt dependentia accidentis à substantia, quæ miraculosè in Eucharistia suppletur. Iuxta has dependentias duplex potest esse in præsentem difficultas circa dependentiam materiae à formâ, altera, vtrum dependeat à priori vel à posteriori; altera, vtrum essentialiter, an naturaliter tantum.

SUBSECTIO PRIMA.

Materia non dependet à priori à formâ.

DEPENDENTIA à priori vel est vt à causâ efficienti, vel est vt à causâ materiali. Neutrum reperiri in materiâ respectu formæ, facillè probatur. Non quidem efficientem; quia materia prima producit per creationem, & tota fuit producta ab initio mundi; sed nulla forma creata ex his quæ de facto sunt, potest efficere, nec partialiter, id quod creatur, ergo neque materiam primam.

Aliqui argumento è P. Vazquez desumpto eandem conclusionem ita probant. Quia si materia sit à formâ, ergo fit ex formâ, ergo non creatur, quod est contra omnes Philosophos. Verum hoc argumentum non est efficax, quia materia fit à Deo, & non fit ex Deo, iuxta sensum hic ab istis usurpatum, & vniuersè habent id omnes causæ efficientes; possent ergo aduersarij dicere, formam efficienter influere in materiam primam, qui influxus non repugnat creationi, nihil ergo ex illo modo loquendi, à formâ, & ex formâ, contra hos concluditur.

Melius ergo secundò id suadet, quia materia prima præintelligitur prius naturâ existens quam ipsa forma, recipit enim in se dispositiones ad illam, ergo forma nequit esse causâ efficiens materiae, quia effectus non potest esse prior naturâ, quam causâ illius efficiens. Quod si respondeas, posse dari mutuam causalitatem à priori, id ostendam prorsus repugnare. Sed de hoc vide Disputationem VII. à numero 46. vbi proprium habet locum.

Respondebis, hoc argumento solum probari, 90 materiam primam non effici à formâ materiali, verum eam non produci ab animo rationali, non euinci, quia hic cum non dependeat à materiâ, rectè potest sine vilo inconuenienti materiam efficere. Sed contra Primò, quia si semel materia,